

O‘zbekiston
Metama‘lumot
Korxonalar va tashkilotlarning moliyaviy ko‘rsatkichlari

0. Asoslar

0.1 Qonuniy muhit

0.1.1 Statistik ma‘lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash va tarqatish uchun javobgarlik

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Davlat statistika qo‘mitasi 2002 yil 12 dekabrda tasdiqlangan va 2012 yilda o‘rgartirish va qo‘shimchalar kiritilgan “Davlat statistikasi to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi qonuniga muvofiq mustaqil ravishda o‘z faoliyatini yuritadi, ushbu qonun bilan davlat statistikasini tashkil etish sohasidagi munosabatlarni tartibga soladi, davlat statistikasi organlarining vakolatlarini belgilaydi hamda yagona statistika axboroti tizimi yuritilishi uchun normativ asos yaratadi.

2017 yil sentabrda O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasining vakolatlari, funksiyalari va tarkibini aniqlab beadigan yangi “O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi to‘g‘risida Nizom”i tasdiqlandi, ushbu nizom Davlat statistika qo‘mitasi Milliy statistika tizimini muvofiqlashtirish, monitoring va nazorat qilishga mas‘ul va ma‘lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash, analiz qilish va tarqatish bo‘yicha asosiy organ bo‘lib hisoblanadi. Shu bilan birga, xalqaro standartlarga mos yagona statistik uslubiyat bilan ta‘minlash vazifalarini bajaradi.

Davlat statistika qo‘mitasi, statistika ishlarini olib boruvchi boshqa davlat statistika organlari singari davlat statistika hisobotlarini, ma‘muriy hisobotlarni va davlat statistika kuzatuvlarini o‘tkazish uchun zarur bo‘lgan boshqa ma‘lumotlarni, shuningdek hisobotlaridagi tushuntirishlarni o‘z vakolatlari doirasida boshqa organlardan ta‘lab qilib olish huquqiga ega.

2017 yil 12 sentabrdagi 5054 sonli Prezident topshirig‘iga muvofiq, mamlakatdagi iqtisodiy va moliyaviy ma‘lumotlar XVJning kengaytirilgan umumiy ma‘lumotlar tarqatish tizimi (k-UMTT) doirasiga to‘g‘ri keladigan va muvofiqlashgan bo‘lishi kerak.

0.1.2 Ma‘lumot ishlab chiqaruvchi tashkilotlar o‘rtasida ma‘lumotlar almashinuvi va muvofiqlartirish

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 9-moddasiga asosan Davlat statistikasi organlari Davlat statistikasi ishlari dasturini bajarishda davlat statistikasi organlariga ko‘maklashishi shart bo‘lgan boshqa davlat organlari hamda yuridik shaxslar bilan statistika ishlarini hamkorlikda bajaradi. Davlat statistikasi organlari o‘zlarining vakolat doirasiga kiruvchi ayrim ishlarning boshqa davlat organlari hamda yuridik shaxslar tomonidan bajarilishiga qonun hujjatlarida belgilangan tartibda yo‘l qo‘yadi. Boshqa davlat organlari hamda yuridik shaxslar Davlat statistika ishlari dasturiga muvofiq davlat statistika kuzatuvlarini, shuningdek davlat statistikasi vakolatli organi bilan kelishilgan shakllarda idoraviy statistika kuzatuvlarini o‘tkazadi. Idoraviy statistika kuzatuvlarining ma‘lumotlari davlat statistikasi vakolatli organiga uning so‘roviga binoan taqdim etiladi.

Bundan tashqari, statistika kengashi davlat statistikasi vakolatli organi huzuridagi davlat statistikasining rivojlantirilishi, faoliyat ko‘rsatishi va muvofiqlashtirilishi muammolari bo‘yicha kollegial maslahat organi hisoblanadi. Statistika kengashi davlat statistikasining ayrim masalalarini ko‘rib chiqish uchun ekspert komissiyalari tayinlashi mumkin. Statistika kengashi va ekspert komissiyalarining yig‘ilishlariga ekspertlar taklif etilishi, yig‘ilishlarda vazirliklar, davlat qo‘mitalari va idoralar vakillarining davlat statistikasi masalalari bo‘yicha axborotlari eshutilishi mumkin. Statistika kengashining tarkibi O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan tasdiqlanadi.

0.1.3 Alohida muxbirlarning ma‘lumotlari maxfiyligi

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 7-moddasiga asosan Davlat statistikasi organlari yakka tartibdagi statistika ma‘lumotlarining maxfiyligini, davlat sirlari va yuridik shaxslarning tijorat sirlariga rioya etilishini, jismoniy shaxslar to‘g‘risidagi ma‘lumotlarning egasi mavhumlashtirilishini ta‘minlashga majburdirlar. Bundan tashqari 2017 yil sentabrda “O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi to‘g‘risida Nizom”ga asosan, (13-band, §15) Davlat statistika qo‘mitasi maxfiylik masalalarini hal qilish bo‘yicha xavfsizlik choralarini ko‘radi, shu jumladan bank sirlarini ham (13-band, §11). Nihoyat, “Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 7-moddasiga asosan davlat organlari va mahalliy o‘zini o‘zi boshqarish organlarining davlat statistika sohasidagi faoliyatiga aralashuviga yo‘l qo‘yilmaydi.

Davlat statistika qo‘mitasi xodimlari axloq kodeksiga, shu jumladan maxfiylik qasamiga rioya qilishlari, o‘zlarining vazifalarini bajarishda ularga taqdim etilgan har qanday ma‘lumotlarni oshkor qilmasliklari kerak.

Ularni lavozimga tayinlash paytida majburiyatlari haqida ma‘lumot beriladi. Davlat statistika qo‘mitasining har bir xodimi uni bunday ma‘lumotlarni oshkor qilmaslik majburiyatini o‘z ichiga olgan shartnomaga qo‘l qo‘yishi shart.

0.1.4 Statistik hisobotlarni taqdim etish

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Davlat statistika qo‘mitasi sifat menejmenti va metama‘lumotlar boshqaruvini

ta'minlaydigan statistika biznes-jarayonlarini ifodalovchi BMT ning Yevropa Iqtisodiy Komissiyasining (UNECE) Statistik biznes jarayonlar umumiy modelini yuritadi.

Respondentlarga ma'lumot yetkazib berish maqsadida Davlat statistika organlari o'z vakolatlari doirasida moliya, bojxona, soliq organlari, banklar va boshqa idora va xizmatlar, yuridik shaxslar va ularning vakolatxonalari filiallaridan, jismoniy shaxslardan, shu jumladan yakka tartibdagi tadbirkorlardan Davlat statistika kuzatuvlarini yuritish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlarni so'rashga va olishga, shuningdek, statistik maqsadlarda foydalaniladigan hisobotlarga tushuntirishlar olishga huquqiga ega.

Bundan tashqari, davlat statistikasi korxonalar va muassasalar statistik ma'lumotlarining ishonchliligini tekshiradi, olingan statistik ma'lumotlarni to'liqligi ob'ektivligini ekspertizadan o'tkazadi va buzilganligi aniqlangan hollarda ularni to'g'rilash uchun zarur ko'rsatmalar beradi va statistika ma'lumotlariga tegishli tuzatishlar kiritadi.

0.2 Resurslar

0.2.1 Kadrlar, moddiy-texnik, elektron hisoblash va moliyaviy resurslar (tavsiya etiladigan kategoriya)

Korxonalar va tashkilotlarning moliyaviy ko'rsatkichlarini shakllantirish bilan Markaziy apparatda 15 nafar xodim va hududiy statistika boshqarmalarining ishbilarmonlik bo'limlarida 4-8 nafar xodim shug'ullanadi.

Xodimlar soni Ishbilarmonlik muhiti kuzatuvlari, tadbirkorlikni rivojlantirish statistikasi bo'yicha statistik ma'lumotlarni shakllantirish uchun qo'yilgan vazifalarni bajarish uchun yetarli.

Barcha xodimlar iqtisodiy sohada oliy ma'lumotga ega va har ikki yilda kamida bir marta Davlat statistika qo'mitasining Kadrlarni qayta tayyorlash va statistika tadqiqotlari markazida malakasi oshiriladi.

Har bir ish o'rni shaxsiy kompyuter bilan ta'minlangan, dasturiy ta'minot muntazam yangilanib turiladi.

Davlat statistika ishlari dasturida ko'zda tutilgan moliyaviy resurslar Ishbilarmonlik statistikasi bo'yicha ishlarni bajarish uchun yetarli.

1. Yaxlitlik

1.1 Kasbiy mahorat

1.1.1 Statistikaning xolisligi

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

“Davlat statistikasi to'g'risidagi” qonunning 7-moddasiga asosan, Davlat statistikasining asosiy prinsiplari aniqlik, xolislik va beg'arazlikdir. Bundan tashqari, “O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi to'g'risidagi Nizomi”da (13-modda, §6) Davlat statistika qo'mitasining prinsiplari beg'arazlikni ta'minlashi belgilanga.

1.1.2 Manbalar, uslublar va tarqatish usullarini tanlash

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 14-moddasiga muvofiq statistika ma‘lumotlaridan davlat manfaatlarini ko‘zlab va ilmiy maqsadlarda, jamoatchilikni xabardor etish, bunday ma‘lumotlardan foydalanuvchilarning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini ta‘minlash uchun foydalaniladi. Davlat statistikasi organlari yuridik shaxslardan, ularning vakolatxonalari va filiallaridan, jismoniy shaxslar, shu jumladan yakka tartibdagi tadbirkorlardan olgan birlamchi statistika ma‘lumotlari faqat jamlanma statistika ko‘rsatkichlarini tayyorlashda statistika maqsadlarida ishlatiladi hamda jamlanma holatda va egasi mavhumlashtirilgan tarzda e‘lon qilinadi. Tarkibida davlat siri va tijorat sirlari bo‘lgan statistika ma‘lumotlari qonun hujjatlarida belgilangan tartibda taqdim etiladi.

[1.1.3 Statistika ma‘lumotlarni noto‘g‘ri talqin qilish yoki undan noto‘g‘ri foydalanish bo‘yicha sharh](#)

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Davlat statistika qo‘mitasi statistik ma‘lumotlarni noto‘g‘ri talqin qilish va statistik ma‘lumotlardan noto‘g‘ri foydalanilganda o‘z izohini berishi mumkin.

1.2 Shaffoflik

[1.2.1 Statistika ma‘lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash va tarqatish nizomi va tartibini oshkor qilish](#)

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 4-moddasiga binoan, Davlat statistikasining asosiy prinsiplari qulaylik, ochiq-oydinlik va oshkorlikdir. Statistika ma‘lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash va tarqatish bo‘yicha shartlar O‘zbekiston Respublikasining statistikaga oid qonun va qarorlarda keltirilgan. Ushbu qonunchilik choralari veb-saytga joylashtirilgan va jamoatchilikni ular bilan tanishish imkoniyati mavjud. Shunday qilib, “Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonun (2002 yil) va Qo‘mitaning 368-sonli qarori veb-saytga (www.stat.uz) joylashtirilgan. Qonun Oliy Majlis byulletenida ham chop etiladi va normativ-huquqiy hujjatlar bazasiga (norma), shuningdek Adliya vazirligining www.Lex.uz manzilida joylashgan ma‘lumotlar bazasida ham mavjud.

[1.2.2 Hukumatning statistik ma‘lumotlarga e‘lon qilinishidan oldin ko‘rishning ichki imkoniyati](#)

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Hukumat Davlat statistika qo‘mitasining ma‘lumotlarini e‘lon qilinish vaqtidan oldin ko‘rish imkoniyatiga ega emas. Statistika ma‘lumotlarni tarqatishda Davlat statistika organlari mustaqildir. Davlat organlarining aralashuviga yo‘l qo‘yilmaydi (“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 5-moddasi). Faqat qo‘mita Raisi statistik ma‘lumotlar e‘lon qilinishidan oldin ularni ko‘ra oladi.

[1.2.3 Statistika ma‘lumotlarni belgilash](#)

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Jamiyatga e‘lon qilinayotgan ma‘lumotlar ma‘lumot ishlab chiqaruvchi agentlik tomonidan aniq belgilanadi (logotip va izohlar).

1.2.4 Uslubiyatlar, dastlabki ma'lumotlar va statistik usullardagi asosiy o'zgarishlar haqida avvaldan xabar berish.

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

Yangi uslubiyatga o'tishdan, mavjud uslubiyatlar va usullarga jiddiy o'zgartirishlar kiritishdan oldin Davlat statistika qo'mitasi jamaotchilikni oldindan ogohlantiradi. Davlat statistika qo'mitasi o'z veb-saytida foydalanuvchilarni qanday o'zgarishlar kutayotganini tushuntiruvchi tegishli uslubiy ko'rsatmalarni joylashtiradi.

1.3. Axloq me'yorlari

1.3.1 Xodimlarning axloqi bo'yicha ko'rmatma

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

Davlat statistika qo'mitasi xodimlari axloq kodeksiga, shu jumladan maxfiylik qasamiga rioya qilishlari, o'zlarining vazifalarini bajarishda ularga taqdim etilgan har qanday ma'lumotlarni oshkor qilmasligi kerak. Ular lavozimiga tayinlanayotganda majburiyatlari haqida ma'lumot beriladi. Davlat statistika qo'mitasi xodimi uni bunday ma'lumotlarni oshkor qilmaslik majburiyatini olgan shartnoma tuzishi shart.

2. Metodologiya

2.1 Konsepsiya va ta'riflar

2.1.1 Konsepsiya va ta'riflar (talab etiladigan kategoriya)

Moliyaviy ko'rsatkichlar bo'yicha statistik shakllarni to'ldirishda, moliyaviy hisobot shakllarini to'ldirish qoidalariga (2003 yil 24 yanvardagi 1209-son) rioya qilish kerak, 21-son BHMS "Buxgalteriya hisobi hisobvaraqlar rejasi va uni qo'llash bo'yicha yo'riqnoma" (1181-son 23.10.2002 y), 5-son BHMS "Asosiy vositalar", 6-son BHMS "Ijara hisobi" (1374-son, 22.06.2004 y), Mahsulotlarni (ishlarni, xizmatlarni) ishlab chiqarish va realizatsiya qilish xarajatlari tarkibi va moliyaviy natijalarni shakllantirish tartibi to'g'risidagi Nizom (O'zR VMQ, 54-son 05. 02. 1999 y.).

Qoidalarga muvofiq moliyaviy hisobotni O'zbekiston Respublikasining qonun xujjatlariga ko'ra yuridik shaxs hisoblangan tashkilotlar (bundan sug'urta tashkilotlari, banklar va boshqa kredit tashkilotlari mustasno), shuningdek mulkida, xo'jalik yuritishida yoki tezkor boshqaruvida mol-mulki bo'lgan va o'z majburiyatlari bo'yicha ushbu mol-mulk bilan javob beradigan, shuningdek mustaqil balans va hisob-kitob raqamiga ega bo'lgan, soliq qonunchiligiga muvofiq soliq to'lovchi qisoblanadigan alohida bo'linmalar taqdim etadi.

Moliyaviy ko'rsatkichlarning qisqacha tavsifi:

- **Mahsulot (tovarlar, ishlar va xizmatlar) sotilishidan sof tushum** — mahsulot, tovarlar, ishlar va xizmatlarni sotishdan olingan tushum ko'rsatiladi, bunda soliqlar (qo'shilgan qiymat solig'i, aksiz solig'i, transport vositalariga olinadigan soliq) hamda qaytarilgan tovarlar va tayyor mahsulotning qiymati, xaridorning sotish narxlaridan chegirmalari chegiriladi.
- **Daromad solig'i to'lagunga qadar foyda (zarar)** — bu korxonalar (tashkilot)

ning barcha xo'jalik operatsiyalarini hisobga olish asosida aniqlanadigan yakuniy moliyaviy natijadir. Mahsulotlarni (tovarlarni, ishlarni va xizmatlarni) sotishdan yalpi foyda (zarar), asosiy faoliyatdan olinadigan boshqa daromadlar, moliyaviy faoliyatdan olingan daromadlar va davr xarajatlari, moliyaviy faoliyat xarajatlari va favqulodda harajatlar chegirib tashlanadigan umumiy foyda (zarar)ini ifodalaydi.

- Mahsulotlarni (tovarlar, ishlar va xizmatlar) sotishdan yalpi foyda (zarar) - mahsulot (tovar, ish va xizmat) sotishdan olingan sof tushum va sotilgan tovarlar (tovarlar, ishlar va xizmatlar) qiymati o'rtasidagi farq sifatida aniqlanadi.
- **Debitorlik qarzlari** - xaridorlar va buyurtmachilar, sho'ba va qaram xo'jalik jamiyatlarining qarzlari, xodimlarga, mol etkazib beruvchilar va pudratchilarga berilgan bo'naklar, byudjet va davlat maqsadli jamg'armalariga soliqlar, yig'imlar va sug'urta bo'yicha bo'nak to'lovlari, muassislarning ustav fondidagi ulushlari bo'yicha qarzi, xodimlarning boshqa operatsiyalar bo'yicha qarzlari va boshqa debitorlik qarzlari o'z ichiga oladi.
- **Kreditorlik qarzlari** - etkazib beruvchilar va pudratchilar, sho'ba va qaram xo'jalik jamiyatlarining qarzi, soliq va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha muddati kechiktirilgan majburiyatlar, olingan avanslar, byudjetga to'lovlar bo'yicha qarz, sug'urta bo'yicha qarz, davlat maqsadli jamg'armalariga to'lovlar bo'yicha qarz, ta'sischi'larga qarzlari, mehnatga haq to'lash bo'yicha qarzlari va boshqa kreditorlik qarzlari o'z ichiga oladi.

2.2 Statistika qamrov

2.2.1 Statistika qamrov (talab etiladigan kategoriya)

2.2.1.1 Ma'lumotlarning statistika qamrovi

Ma'lumotlarning geografik qamrovi Qoraqalpog'iston Respublikasi, 12 ta viloyat va Toshkent shahrini o'z ichiga oladi.

Moliyaviy ko'rsatkichlarning umumiy hajmi quyidagi korxonalar va tashkilotlarni o'z ichiga oladi:

- a) yirik tijorat korxonalar;
- b) kichik korxonalar va mikrofirmalar;

O'zbekiston Respublikasi qonunlariga muvofiq tijorat tashkilotlari bo'lgan yuridik shaxslar, shuningdek mol-mulkka egalik qiladigan, ularni boshqaradigan yoki faoliyat ko'rsatadigan va ushbu mol-mulk bilan bog'liq majburiyatlari uchun javobgar bo'lgan, shuningdek o'z balansi va hisob-kitob hisobvarag'iga ega bo'lgan, soliq qonunlariga asosan soliq to'lovchilar.

2.2.1.2 Statistika qamrovdan istisnolar

Kichik korxonalar va mikrofirmalar uchun faqat yuridik shaxslar hisobga olinadi.

2.2.1.3 Aniqlanmagan faoliyat

Yashirin iqtisodiyot hisobga olinmaydi.

2.3 Klassifikatsiya/sektorlar bo'yicha bo'lish

2.3.1 Klassifikatsiya/sektorlar bo'yicha bo'lish (ma'lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

Faoliyat turlari bo'yicha taqsimlash O'zbekiston Respublikasi iqtisodiy faoliyat turlari tasniflagichi (IFUT 2-nashr) ga muvofiq amalga oshiriladi, mazkur tasniflagich Yevropa Ittifoqidagi iqtisodiy faoliyat tasniflagichi (KDES 2-nashr) ga mosdir. Hisobning asosiy birligi bu – institutsional birlikdir.

2.4 Hisobga olish asosi

2.4.1 Baholash (ma'lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

Asosiy moliyaviy ko'rsatkichlar amaldagi narxlarda olib boriladi.

2.4.2 Hisobga olish asosi (ma'lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

Buxgalteriya hisobi to'g'risidagi qonun hujjatlariga muvofiq statistik hisobotlarda moliyaviy ko'rsatkichlar hisoblash tamoyili asosida aks ettiriladi.

2.4.3 Yalpi/sof ko'rsatkichlarni hisoblash tartiblari (tavsiya etiladigan kategoriya)

3. Aniqlilik va ishonchlilik

3.1 Boshlang'ich ma'lumotlar

3.1.1 Boshlang'ich ma'lumotlarni yig'ish dasturlari (talab etiladigan kategoriya)

Statistik faoliyatni amalga oshirish uchun Vazirlar Mahkamasining 2012 yil 25 sentabrdagi "Korxonalarining yagona davlat registri to'g'risidagi Nizomni tasdiqlash to'g'risida"gi 274-son qaroriga muvofiq faoliyat ko'rsatuvchi keng qamrovli va muntazam yangilanadigan korxonalar registri (Korxonalarining yagona davlat registri) hamda Vazirlar Mahkamasining 2017 yil 9 fevraldagi «O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Tadbirkorlik sub'ektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish va hisobga qo'yish tizimini takomillashtirish to'g'risida» 2016 yil 28 oktabrdagi PQ-2646-son qarorini amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi 66-son qarori hisoblanadi.

Korxonalar registrini yuritish tartibi (jumladan, yangi korxonalarni qo'shish,

faoliyatini to'xtatgan korxonalarni chiqarish, mulkchilik shaklini o'zgartirish) belgilangan talablarga mos keladi. Ma'lumotlar yig'ish dasturining keng qamrovli xususiyatini ta'minlash maqsadida shakllangan ma'lumotlar doimiy ravishda tahlil qilinadi. Ro'y berayotgan jarayonlarni hisobga olgan holda hisobot shakllari vaqti-vaqti bilan ko'rib chiqiladi.

Moliyaviy ko'rsatkichlarining asosiy manbasi bo'lib moliyaviy hisobot shakllari hisoblanadi.

Davlat statistika hisobotining moliyaviy ko'rsatkichlari moliyaviy hisobotning o'xshash ko'rsatkichlariga mos kelishi shart.

3.1.2 Ta'riflar, statistik qamrov, klassifikatsiyalar, baholashlar va boshlang'ich ma'lumotlarni hisobga olish davri (tavsiya etiladigan kategoriya)

Asosiy ma'lumotlarni shakllantirishi buxgalteriya hisobi va hisobot davridagi muddatga to'g'ri keladi. Barcha ko'rsatkichlar bo'yicha faoliyat turlari aynan bir xildir.

Qoidalarga muvofiq moliyaviy hisobotni O'zbekiston Respublikasining qonun xujjatlariga ko'ra yuridik shaxs hisoblangan tashkilotlar (bundan sug'urta tashkilotlari, banklar va boshqa kredit tashkilotlari mustasno), shuningdek mulkida, xo'jalik yuritishida yoki tezkor boshqaruvida mol-mulki bo'lgan va o'z majburiyatlari bo'yicha ushbu mol-mulk bilan javob beradigan, shuningdek mustaqil balans va hisob-kitob raqamiga ega bo'lgan, soliq qonunchiligiga muvofiq soliq to'lovchi qisoblanadigan alohida bo'linmalar taqdim etadi.

3.1.3 Boshlang'ich ma'lumotlarning o'z vaqtida tayyor bo'lishi (tavsiya etiladigan kategoriya)

Ma'lumotlarni yig'ish va tarqatish tartibi davlat statistika ishlari Dasturi tomonidan tartibga solinadi.

3.2 Boshlang'ich ma'lumotlarni baholash

3.2.1 Boshlang'ich ma'lumotlarni baholash (tavsiya etiladigan kategoriya)

Korxonalardan olingan ma'lumotlar nafaqat tuman statistika bo'limi va viloyat statistika organlari darajasida tahlil qilinadi, qolaversa Davlat statistika qo'mitasida ham nazorat va tekshiruvdan o'tadi. Ro'yhatga olish, tasniflash, ko'rsatkichlar va tekshirishda aniqlangan xato va kamchiliklar albatta respondentlar bilan yana bir bor aniqlashtirilib olinadi.

Daslabki ma'lumotlar boshqa tegishli ma'lumot manbalari bilan taqqoslash yo'li orqali tahlil qilinadi.

3.3 Statistik usullar

3.3.1 Boshlang'ich ma'lumotlar bilan ishlashda statistik usullar (ma'lumotlar kategoriyasiga aloqador kategoriya sifatida talab etiladigan kategoriya)

Respondentlar tomonidan taqdim etiladigan ma'lumotlarning majburiyligi «Davlat statistikasi to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni bilan belgilab qo'yilgan.

Moliyaviy ko'rsatkichlar bo'yicha statistik shakllarni to'ldirishda, moliyaviy hisobot shakllarini to'ldirish qoidalariga (24.01.2003 y 1209-son) rioya qilish kerak, 21-son BHMS "Buxgalteriya hisobi hisobvaraqlar rejasi va uni qo'llash bo'yicha yo'riqnoma" (23.10.2002 y 1181-son). 5-son BHMS "Asosiy vositalar", 6-son BHMS "Ijara hisobi" (22.06.2004 y 1374-son), Mahsulotlarni (ishlarni, xizmatlarni) ishlab chiqarish va realizatsiya qilish xarajatlari tarkibi va moliyaviy natijalarni shakllantirish tartibi to'g'risidagi Nizom (O'zR VMQ, 05. 02. 1999 y 54-son).

3.3.2 Boshqa statistik jarayonlar (ma'lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

3.4 Ma'lumotlarni taqqoslash

3.4.1 Oraliq natijalarni taqqoslash (tavsiya etiladigan kategoriya)

Hisobot ma'lumotlari muntazam ravishda solishtirib boriladi. Ma'lumotlarda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan farqlar tahlil qilib boriladi zarurat bo'lganda tarmoq boshqarmalari ma'lumotlari bilan taqqoslanadi.

3.4.2 Oraliq ma'lumotlarni baholash (tavsiya etiladigan kategoriya)

Asosiy oraliq ma'lumotlarda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan nomuvofiqliklar tahlili o'tkazilib, ma'lumotlar mos kelmaslik holatini bartaraf etish uchun ko'rsatkichlar tekshirilib boriladi.

3.4.3 Yakuniy statistik ma'lumotlardagi farqlarni va boshqa muammolarni baholash (tavsiya etiladigan kategoriya)

Moliyaviy ko'rsatkichlar Davlat soliq qo'mitasining moliyaviy hisobotlari ma'lumotlar bazasi bilan taqqoslanadi, ma'lumotlar chop etilgunga qadar biron bir nomuvofiqliklar aniqlangan hollarda, o'zgartirishlar kiritiladi.

3.5 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqish tahlili

3.5.1 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqishni o'rganish va tahlil qilish (tavsiya etiladigan kategoriya)

Yillik moliyaviy ko'rsatkichlar yillik hisobot ma'lumotlari asosida shakllantiriladi. 2016 yildan boshlab IFUT (2-nashr) tasniflagichiga o'tilishi sababli

2010 yildan 2015 yilgacha yillik moliyaviy ko'rsatkichlar qayta hisoblab chiqildi.

4. Amaliy yaroqlilik

4.1 Davriylik va o'z vaqtidaligi

4.1.1 Davriylik (talab etiladigan kategoriya)

Moliyaviy ko'rsatkichlarni chop etish davriyligi davlat statistika ishlari Dasturi tomonidan belgilanadi.

4.1.2 O'z vaqtidaligi (talab etiladigan kategoriya)

Yillik moliyaviy ko'rsatkichlar hisobot davridan keyin 6 oydan kechikmasdan chop etiladi.

4.2 Qiyosiylik

4.2.1 Ichki qiyosiylik (ma'lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

Moliyaviy ko'rsatkichlar chop etilgandan so'ng qayta ko'rib chiqilmaydi.

4.2.2 Vaqt bo'yicha qiyosiylik (tavsiya etiladigan kategoriya)

IFUT (2-nashr) 2016 yil tasnifiga o'tish natijasida yillik moliyaviy ko'rsatkichlar 2010 yildan 2015 yilgacha qayta hisoblandi.

4.2.3 Sektorlar va sohalar o'rtasidagi qiyosiylik (tavsiya etiladigan kategoriya)

4.3 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqish

4.3.1 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqish jadvali (talab etiladigan kategoriya)

Yillik statistik ma'lumotlari davlat statistika ishlari Dasturida nazarda tutilgan muddatda yangilanadi.

4.3.2 Dastlabki va/yoki qayta ko'rib chiqilgan ma'lumotlarni aynan shu toifasi bo'yicha belgilash (talab etiladigan kategoriya)

Moliyaviy ko'rsatkichlar tezkor bo'lishi va keyinchalik qayta ko'rib chiqilishi mumkin, yillik ko'rsatkichlar yakuniy hisoblanadi va qayta ko'rib chiqilmaydi.

4.3.3 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqishni tahlil qilish va o'rganish bo'yicha olingan natijalarni tarqatish (tavsiya etiladigan kategoriya)

5. Qulayligi

5.1 Ma'lumotlar

5.1.1 Statistik ma'lumotlarni taqdim etish shakli (talab etiladigan kategoriya)

Moliyaviy ko'rsatkichlar to'g'risidagi ma'lumotlar foydalanuvchilarga «O'zbekiston Respublikasining ijtimoiy-iqtisodiy holati», «O'zbekiston Respublikasining statistik tasviri», «O'zbekiston Respublikasi raqamlarda» va boshqa nashrlar orqali onlayn va elektron shaklda taqdim etiladi.

5.1.2 Ma'lumotlarni tarqatish vositalari va shakllari (talab etiladigan kategoriya)

5.1.2.1 Bosma shaklida – Yangi nashrlar

Ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining nashrlari orqali chop etilgan shaklda foydalanuvchilarga tarqatiladi: «O'zbekiston Respublikasining ijtimoiy-iqtisodiy holati», «O'zbekiston Respublikasining statistika tasviri», «O'zbekiston Respublikasi raqamlarda» va boshqalar.

5.1.2.2 Bosma shaklida – Haftalik byulletenlar

Mavjud emas.

5.1.2.3 Bosma shaklida – Oylik byulletenlar

Mavjud.

5.1.2.4 Bosma shaklida – Choraklik byulletenlar

Mavjud.

5.1.2.5 Bosma shaklida – Boshqalar

Foydalanuvchilarning maxsus so'rovlari bo'yicha jadvallar.

5.1.2.6 Elektron shaklda – Onlayn byulletenlar yoki ma'lumotlar

Choraklik elektron press-reliz.

5.1.2.7 Elektron shaklda – Boshqalar

Davlat boshqaruv organlari va boshqa foydalanuvchilarga so'rovlar bo'yicha har chorakda va har yili ma'lumotlar elektron shaklda jadvallarda taqdim etiladi.

5.1.5 So'rov bo'yicha ma'lumotlarni tarqatish (tavsiya etiladigan kategoriya)

Aniq ma'lumolar so'rov bo'yicha taqdim etilishi mumkin. O'zbekiston Respublikasining «Davlat statistikasi to'g'risida»gi qonuniga, «O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi to'g'risida»gi nizomga, Statistik axborotlarni tayyorlash va tarqatish ishlarini tashkil etish qoidalari va boshqa me'yoriy hujjatlarga muvofiq, statistik ma'lumotlar foydalanuvchilarga so'rovlari bo'yicha belgilangan tartibda taqdim etib boriladi. Statistik axborotlarni tarqatish yuridik va jismoniy shaxslarni yozma so'rovlari bo'yicha bosma yoki elektron jadval ko'rinishda, statistik to'plamlar, byulletenlar, tezkor axborot shaklida, shuningdek tomonlar o'rtasidagi axborot almashinuvi to'g'risidagi bitimlarga asosan amalga oshiriladi.

5.2 Metama'lumotlar

5.2.1 Konsepsiyalar, statistik qamrov, klassifikatsiyalar, hisobga olish asosi, ma'lumotlar manbasi va statistik usullar to'g'risidagi hujjatlarni tarqatish (talab etiladigan kategoriya)

Davlat statistika hisobotlarini to'ldirish bo'yicha tushuntirishlar Davlat statistika qo'mitasining saytida e'lon qilinadi.

9. Rejalar

9.1 Oxirgi

9.1.1 Takomillashtirish rejaları – Oxirgi takomillashtirishlar

Zamonaviy xalqaro standartlarni hisobga olgan holda, moliyaviy ko'rsatgichlarni moslashtirish.

Davlat statistika kuzatuvlarining vositalarini (shakllari va anketalari) takomillashtirish.

9.2 Umumiy

9.2.1 Takomillashtirish rejaları – Qisqa muddatlilari

Soliq qo'mitasining moliyaviy hisobotlari bilan integratsiya qilishni yo'lga qo'yish

9.2.2 Takomillashtirish rejaları – O'rta muddatlilari

Moliyaviy ko'rsatgichlar bo'yicha analitik ma'lumotlarni tayyorlash va Davlat statistika qo'mitasining saytida (www.stat.uz) joylashtirish.

9.3 Moliyaviy

9.3.1 Takomillashtirish rejalari – Texnik yordam/moliyalashtirishga ehtiyojlar – Qisqa muddatli

Moliyalashtirish davlat statistika ishlari Dasturi doirasida ko‘zda tutilgan.

9.3.2 Takomillashtirish rejalari - Texnik yordam/moliyalashtirishga ehtiyojlar– O‘rta muddatli

Moliyalashtirish davlat statistika ishlari Dasturi doirasida ko‘zda tutilgan.

Aloqa bog'lash uchun shaxs (shaxslar):

	Aloqa bog'lash uchun shaxs <u>1</u>		
<i>F.I.O.:</i>	Satimov Mamur		
<i>Lavozim:</i>	Boshqarma boshlig'i		
<i>Bo'linma:</i>	Ishbilarmonlik muhiti kuzatuvlari, tadbirkorlikni rivojlantirish statistikasi boshqarmasi		
<i>Bo'lim:</i>	Tadbirkorlik statistikasi bo'yicha yig'ma tahliliy axborotlarni shakllantirish bo'limi		
<i>Departament:</i>			
<i>Idora:</i>	Davlat statistika qo'mitasi		
<i>Manzil (1 satr):</i>	Mustaqillik shox ko'chasi, 63-uy		
<i>Manzil (2 satr):</i>			
<i>Shahar/region:</i>	Toshkent		
<i>Mamlakat:</i>	O'zbekiston		
<i>Pochta indeksi:</i>	100192		
<i>Telefon: mamlakat kodi/shahar kodi/raqam</i>	998	71	2308075
<i>Faks: mamlakat kodi/shahar kodi/raqam</i>	998	71	2308153
<i>Elektron manzil:</i>	M.Satimov@stat.uz		
	Aloqa bog'lash uchun shaxs <u>2</u>		
<i>F.I.O.:</i>			
<i>Lavozim:</i>			
<i>Bo'linma:</i>			
<i>Bo'lim:</i>			
<i>Departament:</i>			
<i>Idora:</i>			
<i>Manzil (1 satr):</i>			
<i>Manzil (2 satr):</i>			
<i>Shahar/region:</i>			
<i>Mamlakat:</i>			
<i>Pochta indeksi:</i>			
<i>Telefon: mamlakat kodi/shahar kodi/raqam</i>			
<i>Faks: mamlakat kodi/shahar kodi/raqam</i>			
<i>Elektron manzil:</i>			